

здійснити до 2020 р. апаратне і програмне переоснащення, але найголовніше - провести суцільне підвищення кваліфікації поліцейських, і в першу чергу на низовому рівні, змінити культуру поліцейських розслідувань.

Британський бізнес, особливо ключова галузь господарства - фінансова, вимагає від поліції якісного підвищення рівня протидії високотехнологічній злочинності. Для цього планується продовжити роботу по формуванню спеціалізованих підрозділів з кіберзлочинності.

Разом з тим всі британські поліцейські повинні мати доступ до баз даних і сучасних інструментів, що забезпечують ефективні комунікації, профілактику і розслідування злочинів з використанням інформаційних технологій.

УДК [351.74(100):004.9](075.8)

БУРДІН МИХАЙЛО ЮРІЙОВИЧ

доктор юридичних наук, професор,

проректор Харківського національного університету внутрішніх справ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Одним із видів спеціального програмного забезпечення, що використовується у правоохоронній діяльності, є експертні системи (ЕС) – системи підтримки прийняття рішень. Основне застосування ЕС знайшли у слідчій практиці.

У процесі розслідування злочинів використовуються такі види експертних систем:

- ЕС прогнозування злочинів, призначені для визначення залежності між особистісними якостями злочинців та вибором місця скоєння злочину;

- ЕС виявлення прихованих злочинів (наприклад, виявлення ознак крадіжок з виробництва);

- ЕС пошуку та встановлення особи злочинця, призначені для генерування типових версій про особу підозрюваного за первинною інформацією з місця злочину.

Інформаційно-модельна система «STOP кілер», головне призначення якої полягає у можливості побудови версій щодо особи вбивці та мотивів учиненого злочину в автоматизованому режимі. Автоматизована система «STOP кілер» адаптована до законодавства України, містить значну за обсягом базу даних, яка дозволяє отримувати більш репрезентативні результати та відрізняється новаторським підходом до побудови самих версій щодо особи вбивці та мотивів учиненого злочину. Отже, автоматизована інформативно модельна система «STOP кілер» призначена передусім для застосування співробітниками органів кримінальної юстиції під час розслідування конкретних вбивств як допоміжний ресурс для побудови слідчих версій, а також при плануванні досудового розслідування з метою найбільш ефективного провадження слідчих (розшукових) дій [1, с. 167].

Унікальна інтелектуальна система кримінального аналізу даних «RICAS», яка об'єднала в єдиному просторі основні і найсучасніші методи і методики кримінального аналізу та аналітичного пошуку в реальному часі, що дозволяє значно підвищити ефективність і результативність розкриття злочинів по гарячих слідах і нерозкритих раніше злочинів [2].

Експертні системи використовуються також для прогнозування можливих наступних місць злочинів, які скоюють серійні злочинці. На основі введених у програму вихідних даних про декілька скоєних злочинів (зазвичай п'ять-шість), на думку слідчих, пов'язаних між собою, експертна система на основі проведеного аналізу видає можливі місця скоєння нових злочинів.

У загальному вигляді ЕС є програми для вирішення завдань, які традиційно відносяться до сфери діяльності людського інтелекту. Це завдання, як планування, прогнозування, класифікація, прийняття рішень тощо.

На підвищення якості функціонування ЕС нині отримало використання штучних нейронних мереж.

Штучні нейронні мережі запропоновані для завдань, що тягнуться від управління боєм до нагляду за дитиною, Потенційними додатками є ті, де людський інтелект малоефективний, а звичайні очищення трудомісткі або

неадекватні. Цей клас додатків, принаймні, не менший за клас, що обслуговується звичайними обчисленнями, і можна припускати, що штучні нейронні мережі займуть своє місце поряд зі звичайними обчисленнями як доповнення такого ж обсягу і важливості.

В останні роки над штучними нейронними мережами домінували логічні та символно-операційні дисципліни. Наприклад, широко пропагувалися експертні системи, які мають багато помітних успіхів, аналогічно до того, як і невдач. Дехто каже, що штучні нейронні мережі замінять собою сучасний штучний інтелект, але багато свідчить про те, що вони існуватимуть, об'єднуючись у системах, де кожен підхід використовується для вирішення тих завдань, з якими він краще справляється. Ця думка підкріплюється тим, як люди функціонують у нашому світі.

Розпізнавання образів відповідає за активність, яка потребує швидкої реакції. Так як дії відбуваються швидко і несвідомо, то даний спосіб функціонування важливий для виживання у ворожому оточенні. Уявіть тільки, що було б, якби наші предки змушені були обмірковувати свою реакцію на хижака, що стрибнув? Коли наша система розпізнавання образів неспроможна дати адекватну інтерпретацію, питання передається у вищі відділи мозку.

Вони можуть запросити додаткову інформацію і займуть більше часу, але якість отриманих в результаті рішень може бути вищою. Можна уявити штучну систему, що наслідуює такий поділ праці. Штучна нейронна мережа реагувала б у більшості випадків відповідним чином на зовнішнє середовище. Так як такі мережі здатні вказувати довірчий рівень кожного рішення, то мережа «знає, що вона не знає» і передає даний випадок для вирішення експертної системи. Рішення, прийняті на цьому вищому рівні, були б конкретними і логічними, але вони можуть потребувати збору додаткових фактів для отримання остаточного висновку.

Комбінація двох систем була б більш потужною, ніж кожна із систем окремо, дотримуючись при цьому високоефективної моделі, що дається біологічною еволюцією.

Право належить до складної та недостатньо структурованої галузі людської діяльності, у зв'язку з цим дуже важливо пам'ятати, що ЕС слід використовувати тут як засіб, що полегшує і доповнює можливості фахівця, а не замінює саму людину.

Список використаних джерел:

1. Шепітько В. Ю. Автоматизовані інформаційні системи як засіб удосконалення розслідування вбивств / В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва, С. В. Стороженко // Вісник Національної академії правових наук України. – 2017. – № 1. – С. 161-172. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/varny_2017_1_17.
2. Інформаційно-аналітичний комплекс «RICAS – Realtime intelligence crime analytics system» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ricas.org/uk/>.

УДК 378:003

ГАЙДАМАКА МИХАЙЛО СЕРГІЙОВИЧ

курсант групи Ф-4-302 факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ

ОНИЩЕНКО ЮРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

кандидат наук з державного управління, доцент,

доцент кафедри протидії кіберзлочинності факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ У ПРОТИДІЇ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ ТА ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Сьогодні, як ніколи постає важливим питанням застосування інформаційних технологій в діяльності правоохоронної системи України. Розвинення інформаційних технологій сприяє, як на розвиток кіберзлочинності та торгівлі людьми, так і на боротьбу з цими злочинами. До використання